

ВИЗНАЧЕННЯ КОНСТАНТ НЕСТІЙКОСТІ КОМПЛЕКСНИХ СПОЛУК ВОЛЬФРАМУ

Гапон Ю.К., Ненастіна Т.О.*, Ведь М.В., Сахненко М.Д.

Національний технічний університет

«Харківський політехнічний інститут»,

*Харківський національний автомобільно-дорожній університет,

м. Харків

Встановлення констант нестійкості комплексів відіграє важливу роль в обґрунтуванні вибору ліганда, а також у визначенні складу електроліту і співвідношенні компонентів при нанесенні покриттів сплавами. Цілеспрямоване поєднання лігандів може сприяти в одних випадках зміцненню всіх зв'язків і утворенню змішаних комплексів, переважаючих монолігандні за міцністю, в інших – утворенню інтермедіатів, дисоціація яких протікає з помітним гальмуванням, в третій – відсутності спільної координації молекул взагалі. Наявність інформації про іонні рівноваги у розчинах електролітів, а також їх кількісні характеристики є неодмінною умовою гнучкого управління процесом формування покриттів заданого складу і структури.

Дослідження потенціометричним методом комплексоутворення систем WO_4^{2-} - Cit^{3-} , WO_4^{2-} - $\text{P}_2\text{O}_7^{4-}$, WO_4^{2-} - H_2Y^{2-} , WO_4^{2-} - Cit^{3-} - $\text{P}_2\text{O}_7^{4-}$, WO_4^{2-} - Cit^{3-} - H_2Y^{2-} свідчить про утворення складних оксоаніонів, відновлення яких у катодних реакціях перебігає із значним гальмуванням. Отримані експериментально константи нестійкості моно- та білігандних комплексів, утворених оксометалатом (таблиця), є підґрунтям до керування маршрутами катодних реакцій.

Таблиця – Константи нестійкості комплексних сполук вольфраму

Ліганди	Координаційне число	pH	K_{H} (експ)	$\text{p}K_{\text{H}}$
$\text{P}_2\text{O}_7^{4-}$	7	8,5÷9,75	$6,3 \cdot 10^{-26}$	25,2
Cit^{3-}	5	7,05÷8,05	$9,8 \cdot 10^{-19}$	18
H_2Y^{2-}	5	4,85÷6,55	$3,5 \cdot 10^{-16}$	15,5
Cit^{3-} - H_2Y^{2-}	3	5,8÷6,95	$9,1 \cdot 10^{-9}$	8,04
	6		$6,0 \cdot 10^{-16}$	15,2
Cit^{3-} - $\text{P}_2\text{O}_7^{4-}$	6	8,7÷9,6	$3,0 \cdot 10^{-28}$	27,5

Таким чином, за результатами вивчення комплексоутворення розраховані значення констант нестійкості комплексів вольфраму, які створюють передумови до розробки стабільних електролітів для нанесення покриттів сплавами в склад яких входять тугоплавкі метали.